Agatha Christie

Afacerea de la balul Victoria

(The Affair at the Victory Ball)

Numai pura întâmplare l-a făcut pe prietenul meu, Hercule Poirot, fost şef al forței belgiene, să fie implicat în cazul familiei Styles. Succesul i-a adus notorietate şi s-a decis să se consacre soluționării problemelor de criminalistică. După ce am fost rănit pe Somme şi trecut în rezervă, în cele din urmă, ne-am fixat împreună sediul la Londra. Din moment ce am cunoscut direct majoritatea cazurilor sale, mi s-a sugerat să aleg unele dintre cele mai interesante şi să le consemnez. Apucându-mă de această treabă cred că cel mai bine ar fi să încep cu acea încurcătură stranie care a stârnit, la vremea respectivă, un foarte larg interes public. Mă refer la afacerea de la Balul Victoria.

Deşi nu este atât de edificatoare pentru metodele deosebite ale lui Poirot, ca alte cazuri mai obscure, mai încâlcite, trăsăturile ei senzaționale, oamenii celebri amestecați şi imensa publicitate ce i s-a făcut în presă, o determină să rămână cause célèbre şi am simțit întotdeauna că numai datorită implicării lui Poirot a fost posibilă găsirea soluției şi făcută publică.

Într-o frumoasă dimineață de primăvară, stăteam în apartamentul lui Poirot. Micul meu prieten, elegant şi dichisit ca întotdeauna, cu capul său în formă de ou, aplecat uşor pe o parte, punea cu

Agatha Christie

Afacerea de la balul Victoria

(The Affair at the Victory Ball)

Numai pura întâmplare l-a făcut pe prietenul meu, Hercule Poirot, fost şef al forţei belgiene, să fie implicat în cazul familiei Styles. Succesul i-a adus notorietate şi s-a decis să se consacre soluţionării problemelor de criminalistică. După ce am fost rănit pe Somme şi trecut în rezervă, în cele din urmă, ne-am fixat împreună sediul la Londra. Din moment ce am cunoscut direct majoritatea cazurilor sale, mi s-a sugerat să aleg unele dintre cele mai interesante şi să le consemnez. Apucându-mă de această treabă cred că cel mai bine ar fi să încep cu acea încurcătură stranie care a stârnit, la vremea respectivă, un foarte larg interes public. Mă refer la afacerea de la Balul Victoria.

Deşi nu este atât de edificatoare pentru metodele deosebite ale lui Poirot, ca alte cazuri mai obscure, mai încâlcite, trăsăturile ei senzaţionale, oamenii celebri amestecaţi şi imensa publicitate ce i s-a făcut în presă, o determină să rămână cause célèbre şi am simţit întotdeauna că numai datorită implicării lui Poirot a fost posibilă găsirea soluţiei şi făcută publică.

Într-o frumoasă dimineaţă de primăvară, stăteam în apartamentul lui Poirot. Micul meu prieten, elegant şi dichisit ca întotdeauna, cu capul său în formă de ou, aplecat uşor pe o parte, punea cu delicateţe o nouă pomădă pe mustaţa lui. O anumită vanitate inofensivă era o

caracteristică a lui Poirot şi eu m-am adaptat dragostei sale generale pentru ordine şi metodă. The Daily News Monger, din care citisem, alunecase pe jos şi eu mă afundasem în gânduri şi era cât pe-aici să aţipesc când vocea lui Poirot mă făcu să-mi revin.

— La ce te gândeşti atât de adânc, mon ami?

— Ca să-ţi spun adevărat, mă gândeam cu uimire la afacerea formidabilă de la Balul Victoria, i-am răspuns eu. Toate ziarele sunt pline cu asta. Am bătut cu degetul pe ziar în timp ce vorbeam.

— Da?

— Cu cât citeşti mai mult, cu atât ţi se pare toată treaba învăluită în mai mult mister! M-am aprins eu în legătură cu subiectul. Cine l-a ucis pe lordul Cronshaw? Moartea lui Coco Courtenay în aceeaşi noapte a fost o simplă coincidenţă? A fost un accident? Sau în mod deliberat ea a luat o supradoză de cocaină? M-am oprit şi apoi am adăugat în mod dramatic: la chestiile astea mă gândeam.

Oarecum spre dezamăgirea mea, Poirot nu dădea atenţie întâmplărilor. Se uita în oglindă şi doar a murmurat: serios, această nouă pomăda este o minune pentru mustăţi! Totuşi, văzându-mi expresia, adăugă iute: chiar aşa – şi cum răspunzi la întrebările tale?

Dar, înainte de a putea răspunde, uşa s-a deschis şi proprietăreasa noastră l-a anunţat pe inspectorul Japp.

Omul de la Scotland Yard era un vechi prieten de-al nostru şi l-am întâmpinat cu căldură.

— Ah, bunul meu Japp, exclamă Poirot, oare ce te aduce în vizită la noi?

— Ei bine, domnule Poirot, spuse Japp, aşezându-se şi dând din cap către mine a salut, mi s-a încredinţat un caz care, Sunt convins, că ţi se potriveşte ţie şi am venit să te întreb dacă vrei să te bagi în ciorba asta?

Poirot avea o bună opinie despre calităţile lui Japp, deşi deplângea lipsa lamentabilă de metodă a acestuia; dar eu, în ce mă priveşte, consideram că cel mai mare talent al

acestui detectiv rezida în gentileţea cu care căuta ajutor sub forma deghizată de a-l acorda el însuşi!

— E vorba despre acest Bal Victoria, spuse Japp convingător. Haide, recunoaşte că ţi-ar plăcea să te amesteci în treaba asta.

Poirot îmi zâmbi.

— În orice caz, prietenului meu Hastings i-ar plăcea. El tocmai dezbătea subiectul, n’est ce pas, mon ami?

— Desigur, domnule, şi dumneavoastră veţi fi implicat, spuse Japp condescendent. Vă spun că e o pană la pălărie să cunoşti toate amănuntele unui caz ca acesta. Gata, la treabă! Cred că ştiţi elementele principale, domnule Poirot?

— Numai din ziare. Şi imaginaţia ziaristului este câteodată înşelătoare. Povestiţi-mi întreaga afacere.

Japp se aşează confortabil, picior peste picior, şi începu.

— După cum ştie toată lumea, marţea trecută a fost organizat marele Bal Victoria. Toţi nepricopsiţii, care-şi spun că sunt cineva în zilele noastre, dar asta e realitatea, s-au adunat la Colossus Hall şi toată Londra era acolo, inclusiv tânărul lord Cronshaw şi prietenii săi.

— Dosarul lui? Îl întrerupse Poirot. Vreau să spun bioscopia, nu, cum i se zice, biografia?

— Vicontele Cronshaw era al cincilea viconte; 25 de ani, bogat, necăsătorit şi îndrăgea foarte mult lumea teatrului. Mergeau zvonurile că se logodise cu domnişoara Courtenay, de la Teatrul Albany, căreia prietenii îi spuneau Coco şi care era, din toate punctele de vedere, o tânără extrem de fascinantă.

— Bine. Continuez!

— Anturajul lordului Cronshaw consta din unchiul său, onorabilul Eustace Beltane, o drăguţă văduvă americană, doamna Mallaby, un tânăr actor Chris Davidson, soţia acestuia şi, în sfârşit, domnişoara Coco Courtenay. După cum ştiţi, a fost, de fapt, un carnaval şi grupul Cronshaw reprezenta personaje din vechea comedie italiană – care or fi alea!

— Commedia dell’Arte, murmură Poirot, ştiu.

— Oricum, costumele reprezentau copii după un set de figurine de porţelan din colecţia domnului Eustace Beltane. Lordul Cronshaw era Arlechinul, Beltane era Punchinello, doamna Mallaby era perechea lui Pulcinella, Davidsonii erau Pierrot şi Pierrette iar domnişoara Courtenay era, bineînţeles, Colombina. Chiar de la începutul serii, ceva părea să nu fie în ordine. Lordul Cronshaw era abătut şi se purta ciudat. Când cei şase s-au adunat pentru supeu într-o cămăruţă separată, pusă la dispoziţie de gazdă, toţi au observat că el şi domnişoara Courtenay nu-şi mai vorbeau. Evident, ea plânsese şi părea în pragul unei crize de nervi. Masa n-a fost prea plăcută şi, când au plecat cu toţii din cameră, ea s-a întors spre Chris Davidson şi i-a cerut, ca să fie auzită, s-o ducă acasă căci „i se făcuse lehamite de bal”. Tânărul actor a ezitat, uitându-se la lordul Cronshaw şi, în cele din urmă, i-a tras pe amândoi înapoi în camera unde avusese loc supeul. Dar toate eforturile sale pentru a-i împăca n-au dat rezultat şi-atunci a luat un taxi şi a condus-o pe domnişoara Courtenay – care acum plângea – la apartamentul ei. Deşi, evident, extrem de supărată, nu i-a mărturisit nimic, repetând doar tot timpul că „îl va face pe bătrânul Cronch să-i pară rău pentru asta!” Acesta este singurul indiciu pe care-l avem că moartea ei s-ar fi putut să nu fie accidentală şi e prea puţin lucru pe care să te bazezi. Până când Davidson a liniştit-o cumva, era prea târziu să se reîntoarcă la Colossus Hall, aşa că s-a dus direct acasă, la apartamentul său din Chelsea, unde soţia sa sosi puţin după aceea cu vestea teribilei tragedii, care se întâmplase după plecarea sa. Lordul Cronshaw, se pare, devenea tot mai abătut cu cât balul se desfăşura. S-a îndepărtat de grupul său şi aproape că nu l-au mai văzut în restul serii. Cam pe la ora unu şi treizeci de minute, chiar înainte de marele dans „cotillion”, când toţi îşi scot măştile, căpitanul Digby, un ofiţer care-i cunoştea costumul, l-a observat stând într-o lojă şi uitându-se pe scenă.

— Hello, Cronch! Îl strigă el. Vino jos şi fii sociabil! Ce-ai înţepenit acolo ca o bufniţă împăiată! Haide, începe un dans vechi, frumos.

— Bine! Îi răspunse Cronshaw. Aşteaptă-mă, căci altfel n-am să te mai găsesc în mulţime.

Se întoarse şi plecă din lojă, cum spusese. Căpitanul Digby, care era cu doamna Davidson, aşteptă. Minutele treceau, dar lordul Cronshaw nu apărea. În cele din urmă, Digby deveni nerăbdător.

— Băiatul ăsta crede că o să-l aşteptăm toată noaptea! Exclamă el.

În acel moment, doamna Mallaby veni spre ei şi i se explică situaţia.

— N-aţi văzut că e ca un urs cu capul bolnav în seara asta? Strigă drăguţa văduvă plină de vioiciune. Haideţi să ne ducem noi şi să-l recuperăm.

Începură să-l caute, dar fără succes, până când doamna Mallaby spuse că ar putea fi găsit în camera unde mâncaseră cu o oră în urmă. Şi-au croit drum până acolo. Dar ce le-a fost dat să vadă! Acolo era, într-adevăr, Arlechinul, dar întins pe jos cu un cuţit de masă înfipt în inimă!

Japp se opri. Poirot dădu afirmativ din cap şi spuse cu aerul unui specialist:

— Une belle affaire! Şi nu e nici un clu în privinţa făptuitorului crimei? Dar cum ar putea fi!

— Ei bine, continuă inspectorul, ştiţi restul… Tragedia a fost dublă, în ziua următoare erau titluri în toate ziarele şi un anunţ scurt că domnişoara Courtenay, populara actriţă, fusese descoperită moartă în patul ei şi că decesul se datora unei supradoze de cocaină. Era accident sau sinucidere? Servitoarea ei, care a fost chemată să depună mărturie, a recunoscut că domnişoara Courtenay lua de obicei acest drog şi verdictul de „moarte accidentală” a fost admis. Totuşi, nu putem exclude posibilitatea sinuciderii. Moartea ei este deosebit de nefericită, mai ales că ne lipseşte de

orice clu privitor la cauza cerţii din noaptea precedentă. Apropo, o cutioară emailată a fost găsită pe cadavru. Pe ea era scris cu diamante „Coco” şi era pe jumătate plină cu cocaină. Camerista domnişoarei Courtenay a identificat-o ca aparţinând stăpânei sale, ce-o purta întotdeauna la ea, din moment ce conţinea rezerva de drog, căreia îi devenea tot mai mult sclavă.

— Şi lordul Cronshaw lua droguri?

— Dimpotrivă. El era un adversar înverşunat al drogurilor.

Poirot dădu din cap meditativ.

— Dar, din moment ce cutia era la el înseamnă că ştia că domnişoara Courtenay le folosea. Sugestiv, nu, bunul meu Japp?

— Ah! Spuse Japp destul de vag. Am zâmbit.

— Ei bine, spuse Japp, ăsta-i cazul. Ce credeţi despre el?

— N-ai mai găsit nici un clu de vreun fel care n-a fost raportat?

— Ba da, uite asta. Japp scoase un mic obiect din buzunar şi i-l înmână lui Poirot. Era un mic pompon din mătase verde ca smaraldul, cu nişte fire rupte atârnând de el, ca şi cum fusese smuls cu violenţă.

— L-am găsit în mâna mortului care era strâns încleştată, explică inspectorul.

Poirot i-l dădu înapoi, fără nici un comentariu şi întrebă:

— Avea lordul Cronshaw duşmani?

— Pe nimeni de care să ştie cineva. Părea un tânăr popular.

— Cine beneficiază de pe urma morţii sale?

— Unchiul său, onorabilul Eustace Beltane primeşte titlul şi moşiile. Sunt vreo două elemente de suspiciune împotriva sa. Mai mulţi oameni declară că au auzit o ceartă violentă în cămăruţa pentru supeu şi că Eustace Beltane a fost unul dintre participanţi. Vedeţi, cuţitul apucat de pe masă concordă cu ideea comiterii crimei în timpul unei dispute.

— Ce spune domnul Beltane despre asta?

— Declară că unul dintre ospătari îl ajuta să se schimbe. De asemenea, că era aproape unu şi jumătate. Ştiţi, mărturia căpitanului Digby fixează momentul cu multă acurateţe. Numai circa zece minute au trecut între discuţia sa cu Cronshaw şi găsirea cadavrului.

— Şi, în orice caz, presupun că domnul Beltane, ca Punchinello, purta o cocoaşă şi un guler?

— Nu ştiu exact detaliile costumelor, spuse Japp, uitându-se curios la Poirot. Şi, oricum, nu prea văd ce are de-a face cu asta?

— Nu? Era o nuanţă de batjocură în zâmbetul lui Poirot. El continuă liniştit, ochii săi strălucind de lumina verde pe care mă învăţasem s-o recunosc prea bine: era o draperie în cămăruţa supeului, nu-i aşa?

— Da, dar…

— Cu un spaţiu în spatele ei suficient să ascundă un bărbat?

— Da, de fapt, e o mică nişă, dar cum de-ai ştiut de ea – n-ai fost acolo, nu-i aşa, domnule Poirot?

— Nu, bunul meu Japp, am adăugat draperia din mintea mea. Fără ea, drama n-are sens. Şi întotdeauna, ceva trebuie să aibă sens. Dar, spune-mi, n-au trimis după doctor?

— Imediat, bineînţeles. Dar nu mai era nimic de făcut. Trebuie să fi murit pe loc.

Poirot dădu din cap cu nerăbdare.

— Da, da, înţeleg. Doctorul a depus mărturie la anchetă?

— Da.

— N-a spus nimic despre vreun simptom neobişnuit; nu era nimic în înfăţişarea cadavrului care să-l fi izbit a fi anormal?

Japp se uită aspru la omuleţul din faţa lui.

— Da, domnule Poirot. Nu ştiu la ce te referi, dar el a menţionat că era o tensiune şi o înţepeneală a membrelor pe care nu şi le putea explica deloc.

— Aha! Făcu Poirot. Aha! Mon Dieu! Japp, asta te pune pe gânduri, nu-i aşa?

Mi-am dat seama că asta nu-l pusese deloc pe gânduri pe Japp.

— Dacă vă gândiţi la otravă, domnule, cine naiba ar otrăvi mai întâi un om şi apoi i-ar înfige un cuţit în piept?

— Adevărat, ar fi ridicol, acceptă Poirot placid.

— Doriţi să vedeţi ceva, domnule? Vreţi să examinaţi camera unde a fost găsit corpul…

Poirot dădu din mână.

— Câtuşi de puţin. Mi-aţi spus singurul lucru care mă interesează – părerea lordului Cronshaw despre droguri

— Atunci, nu vreji să vedeţi nimic?

— Numai un singur lucru.

— Ce anume?

— Setul de figurine din porţelan care a inspirat costumele.

Japp îl privi uimit.

— Ei, ştii că eşti nostim?!

— Poţi să-mi aranjezi asta?

— Vino cu mine în Berkeley Square, acum, dacă vrei. Domnul Beltane – sau lordul – cum ar trebui să-i spun acum – n-o să se opună.

Ne-am aruncat îndată într-un taxi. Noul lord Cronshaw nu era acasă, dar la cererea lui Japp am fost conduşi în „camera chinezească”, unde erau păstrate piesele cele mai preţioase ale colecţiei. Japp se uită în jurul său cam neajutorat

— Nu prea îmi dau seama cum o să le găseşti vreodată pe cele pe care le vrei, domnule.

Dar, Poirot trăsese deja un scaun în faţa şemineului şi sărea pe el ca un prihor sprinten. Deasupra oglinzii, pe o mică etajeră, numai pentru ele, se aflau şase figurine de porţelan. Poirot le examina cu minuţiozitate, făcând, între timp, câteva observaţii către noi.

— Les voila! Vechea comedie italiană. Trei perechi! Arlechin şi Colombina, Pierrot şi Pierrette, foarte eleganţi în

alb şi verde – şi Punchinello şi Pulcinella în mov şi galben. Foarte elaborat costumul lui Punchinello – gulere şi dantele la mâneci, o cocoaşă, o pălărie înaltă. Da, aşa cum mi-am închipuit Foarte elaborat!

Puse figurinele la loc cu grijă şi sări jos.

Japp se uita nesatisfăcut, dar cum era clar că Poirot nu avea intenţia să explice nimic, detectivul se consolă cum putu în privinţa asta. Tocmai când ne pregăteam să plecăm, intră stăpânul casei şi Japp făcu prezentările necesare.

Al şaselea viconte Cronshaw era un om de circa 50 de ani, cu maniere delicate, cu o faţă frumoasă, consumată. Evident, un stricat bătrân, cu maniera languroasă a unui prefăcut. Mi-a displăcut pe loc. Ne-a salutat destul de graţios, declarând că auzise multe povestiri despre talentul lui Poirot şi se puse la dispoziţia noastră în orice fel.

— Poliţia face tot ce poate, ştiu, spuse Poirot.

— Dar, tare mă tem că misterul morţii nepotului meu nu va fi niciodată elucidat. Totul pare extrem de misterios.

Poirot îl privea, scrutător:

— Nepotul dumneavoastră nu avea duşmani de care să ştiţi?

— Absolut niciunul. Sunt sigur de asta. Făcu o pauză şi apoi continuă: dacă vreţi să îmi mai puneţi întrebări…

— Numai una. Vocea lui Poirot era serioasă. Costumele – au fost reproduse exact după figurinele dumneavoastră?

— Până în cel mai mic detaliu.

— Mulţumesc, milord. Aceasta este tot de care vroiam să fiu sigur. Bună ziua.

— Şi acum ce facem? Întrebă Japp, în vreme ce mergeam grăbiţi pe stradă. Trebuie să raportez la Yard, ştiţi…

— Bien! Nu te mai reţin. Mai am încă o mică treabă s-o lămuresc şi apoi…

— Şi apoi?

— Cazul va fi clar.

— Ce? Doar nu vorbeşti serios! Ştii cine l-a omorât pe lordul Cronshaw?

— Parfaitement.
— Cine? Eustace Beltane?
— Ah, mon ami, îmi ştii mica mea slăbiciune! Întotdeauna simt dorinţa să ţin frânele în propriile mele mâini până în ultima clipă. Dar nu te teme, am să dezvălui totul când va veni vremea. Nu vreau nici un credit – afacerea va fi a ta, cu condiţia să-mi permiţi să organizez dénouement-ul în felul meu.
— Aşa e şi cinstit, spuse Japp. Dacă vreun sfârşit se va ivi vreodată! Dar îţi spun, eşti o scoică, nu-i aşa?
Poirot zâmbi.
— Pe curând! Mă duc la Yard.
O luă înainte pe stradă şi Poirot opri un taxi.
— Unde mergem acum? Am întrebat plin de curiozitate.
— În Chelsea, să-i vedem pe Davidsoni.
Îi dădu adresa şoferului.
— Ce crezi de noul lord Cronshaw? L-am întrebat.
— Ce spune bunul meu prieten Hastings?
— N-am încredere în el din instinct.
— Crezi că el este „unchiul cel rău” din poveşti, nu?
— Tu nu crezi?
— Eu, eu cred că a fost extrem de amabil cu noi, spuse Poirot pe un ton neutru.
— Pentru că avea motivele sale! Poirot mă privi, dădu din cap cu tristeţe şi murmură ceva care suna cam aşa: „Fără metodă”.
Familia Davidson locuia la etajul al III-lea al unui bloc cu apartamente gen vilă. Ni s-a spus că domnul Davidson e plecat, dar doamna Davidson era acasă. Am fost conduşi într-o cameră lungă, joasă, cu obiecte orientale care atârnau bătând la ochi. Se simţea un aer închis, tensionat şi era un parfum pătrunzător de beţe de santal. Doamna Davidson veni aproape imediat; era o fiinţă micuţă, blondă, a cărei fragilitate ar fi părut exagerată şi ţi-ar fi inspirat compasiune, dacă n-ar fi fost privirea vicleană şi calculată din ochii ei de un albastru deschis.

Poirot îi explică ce legătură aveam noi cu ancheta şi ea dădu din cap cu tristeţe.

— Bietul Cronch… ca şi biata Coco! Amândoi ţineam atât de mult la ea şi moartea ei ne face să suferim teribil. Ce doriţi să mă întrebaţi? Trebuie iar să evoc seara aceea îngrozitoare?

— O, doamnă, credeţi-mă, nu aş vrea să vă zgudui sentimentele în mod inutil. De fapt, inspectorul Japp mi-a spus tot ce era necesar. Vreau numai să văd costumul pe care l-aţi purtat la bal în seara aceea.

Doamna se arătă puţin surprinsă şi Poirot continuă cu blândeţe:

— Înţelegeţi, doamnă, că eu lucrez după sistemul ţării mele. Acolo, noi întotdeauna „reconstituim” crima. E posibil ca să pot avea o adevărată reprezentaţie şi, în acest caz, mă înţelegeţi, costumele sunt foarte importante.

Doamna Davidson se uita cu o umbră de îndoială.

— Am auzit, bineînţeles, de reconstituirea unei crime, spuse ea. Dar n-am ştiut că Sunteţi atât de interesaţi în legătură cu detaliile. Am să aduc rochia acum.

Ieşi din cameră şi se întoarse aproape imediat cu o rochie elegantă din şaten alb şi verde. Poirot o luă, o examina şi i-o dădu înapoi înclinându-se.

— Merci, madame! Văd că aţi avut ghinionul de a pierde unul din pompoanele dumneavoastră verzi, cel de pe umărul de aici.

— Da, s-a rupt la bal. L-am luat de jos şi i l-am dat bietului lord Cronshaw să mi-l păstreze.

— Asta a fost după supeu?

— Da.

— Nu cu prea mult timp înainte de tragedie?

O uşoară umbră de alarmă trecu prin ochii doamnei Davidson, dar răspunse repede:

— O, nu, cu mult înainte de asta. De fapt, chiar imediat după supeu.

— Înţeleg. Asta-i tot. N-am să vă mai deranjez. Bonjour, madame.

— Ei, bine, am intervenit, în timp ce ieşeam din clădire, aceasta explică misterul pomponului verde.

— Mira-m-aş.

— De ce, ce vrei să spui?

— M-ai văzut examinând rochia, Hastings?

— Şi?

— Eh bien, pomponul care lipsea nu fusese smuls, cum a spus doamna. Dimpotrivă, fusese tăiat, prietene, tăiat cu foarfecă. Firele erau toate aproape egale.

— Vai de mine! Am exclamat. Se complică din ce în ce mai rău.

— Dimpotrivă, răspunse Poirot indiferent, devine din ce în ce mai simplu.

— Poirot, am strigat, într-o zi am să te omor! Obiceiul tău de a găsi totul extraordinar de simplu se agravează în mod groaznic!

— Dar când explic, mon ami, nu e întotdeauna perfect de simplu?

— Da, asta e partea supărătoare! Atunci simt că aş fi putut-o face şi eu.

— Şi ai putea, Hastings, ai putea. Dacă ţi-ai da măcar osteneală să-ţi aranjezi ideile! Fără metodă…

— Da, da, am spus eu imediat, pentru că îi ştiam prea bine logoreea lui Poirot când începea să vorbească pe tema lui favorită. Spune-mi, ce facem acum? Ai cu adevărat de gând să reconstitui crima?

— Câtuşi de puţin. Să spunem că drama s-a terminat, dar că eu propun să-i adăugăm o „arlechinadă”.

Marţea următoare a fost fixată de Poirot ca zi pentru acest misterios spectacol. Pregătirile m-au intrigat în mare măsură. Un ecran alb a fost ridicat într-o parte a camerei, flancat de draperii grele în ambele părţi. Un om cu un fel de aparat de luminat apăru apoi şi, în cele din urmă, un grup de artişti dispăru în dormitorul lui Poirot, care fusese

transformat într-o temporară cameră de schimbat costume. Cu puţin timp înainte de ora opt, Japp sosi, într-o dispoziţie câtuşi de puţin veselă. Am înţeles că detectivul oficial nu prea era de acord cu planul lui Poirot.

— Puţin melodramatic, ca toate ideile lui. Dar, nu poate face nici un rău şi, aşa cum spune el, ne-ar putea scuti de o mulţime de necazuri. A fost foarte inteligent în privinţa cazului. Şi eu miroseam acelaşi lucru, desigur… Simţeam instinctiv că Japp cam „storcea” adevărul… Dar, continuă Japp, i-am promis să-l las să joace sfârşitul cum vrea el. Ah! Latăi-i că sosesc.

Lordul veni primul împreună cu doamna Mallaby, pe care încă n-o văzusem. Era o femeie drăguţă, brunetă şi părea cam nervoasă. Urmară Davidsonii. Şi pe Chris Davidson îl vedeam prima dată. Era destul de frumos într-un stil cam epatant, înalt şi brunet, cu aerul degajat al unui actor.

Poirot aranjase scaunele cu faţa spre ecran. Acesta era foarte puternic luminat. Poirot stinse celelalte lumini, aşa încât camera rămase în întuneric, cu excepţia ecranului. Se auzi vocea sa din întuneric.

— Doamnelor, domnilor, o scurtă explicaţie. Şase siluete vor trece pe rând pe ecran. Le cunoaşteţi. Pierrot şi Pierrette, Punchinello, bufonul şi eleganta Pulcinella, frumoasa Colombina, dansând uşor, Arlechinul, spiritul, invizibil omului!

După aceste cuvinte introductive spectacolul începu. Pe rând, fiecare siluetă pe care o menţionase Poirot s-a aşezat în faţa ecranului, a rămas acolo pentru o clipă nemişcată şi apoi a dispărut. Luminile se aprinseră şi toţi răsuflară uşuraţi. Toţi fuseseră nervoşi temându-se de ceva ce nu ştiau. Mi s-a părut că ceea ce avusese loc până atunci, n-avea câtuşi de puţin sens. Dacă criminalul se găsea printre noi – şi Poirot se aştepta ca lui să-i cedeze nervii doar la vederea chipului familiar – înscenarea eşuase în mod sigur, aşa cum era de aşteptat. Totuşi, Poirot nu păru câtuşi de puţin descurajat. El înainta, strălucind de bucurie.

— Acum, doamnelor şi domnilor, Sunteţi atât de buni să-mi spuneţi, pe rând, ceea ce tocmai am văzut? Vreţi să începeţi, milord?

Domnul arăta cam uluit.

— Mă tem că nu prea înţeleg.

— Spuneţi-mi numai ceea ce am văzut.

— Ei… Ei… Bine, aş zice că am văzut şase figuri trecând prin faţa unui ecran, îmbrăcate pentru a reprezenta personajele din vechea comedie italiană, sau. Pe noi noaptea trecută.

— Nu contează noaptea trecută, milord, interveni Poirot. Prima parte a spuselor dumneavoastră m-a interesat. Doamnă, sunteţi de acord cu lordul Cronshaw?

În timp ce vorbea se întorsese spre doamna Mallaby.

— Eu… Da… Desigur.

— Sunteţi de acord că aţi văzut şase figuri reprezentând comedia italiană?

— Da, desigur.

— Domnule Davidson? Şi dumneavoastră?

— Da.

— Doamnă?

— Da.

— Hastings? Japp? Da? Sunteţi cu toţii de acord? Se uită de jur împrejur la noi; faţa i se făcuse palidă. Şi ochii îi erau verzi, ca ai unei pisici.

— Şi totuşi greşiţi cu toţii! Ochii v-au înşelat, aşa cum v-au înşelat şi în noaptea de ia Balul Victoria. „Să vezi lucrurile cu proprii tăi ochi”, cum se spune, nu înseamnă să vezi întotdeauna adevărul. Cineva trebuie să vadă cu ochii minţii; trebuie să-ţi foloseşti micile celule cenuşii! Să ştiţi, atunci, că în seara asta ca şi în noaptea de la Balul Victoria, n-aţi văzut şase figuri, ci numai cinci! Uitaţi-vă!

Luminile se stinseră din nou. O figură se aşează în faţa ecranului – Pierrot!

— Cine-i acesta? Nu-i aşa că e Pierrot? Întrebă Poirot.

— Da, strigarăm cu toţii.

— Uitaţi-vă din nou!

Cu o mişcare rapidă, omul îşi lepădă veşmântul larg al lui Pierrot. Acolo, în lumina puternică, stătea strălucind Arlechinul! În aceeaşi clipă se auzi un ţipăt şi un scaun răsturnat.

— Să fii blestemat, se auzi vocea lui Davidson. Să fii blestemat! Cum ai ghicit?

Apoi se auzi sunetul cătuşelor şi vocea calmă, oficială a lui Japp:

— Te arestez, Cristopher Davidson pentru uciderea vicontelui Cronshaw; tot ce spui va fi folosit ca dovadă împotriva ta.

Un sfert de oră mai târziu. Apăruse un mic supeu ales şi Poirot, cu faţa strălucind de satisfacţie, îşi etala ospitalitatea şi răspundea la întrebările noastre nerăbdătoare.

— Totul a fost foarte simplu, împrejurările în care pomponul cel verde a fost găsit sugerau pe dată că fusese smuls din costumul ucigaşului. Am eliminat-o din minte pe Pierrette (din moment ce-ţi trebuie multă forţă să înfigi un cuţit de masă) şi m-am gândit că Pierrot ar fi criminalul. Dar Pierrot plecase de la bal cu aproape două ore înaintea comiterii crimei. Deci, el trebuie să se fi reîntors la bal mai târziu să-l omoare pe lord Cronshaw, sau, eh bien, trebuia să-l fi ucis înainte de a fi plecat! Era asta imposibil? Cine-l văzuse pe lordul Cronshaw după supeu în seara aceea? Numai doamna Davidson, a cărei declaraţie, am bănuit, era o invenţie deliberată, spusă cu scopul de a explica lipsa pomponului, pe care, bineînţeles, ea îl tăiase de la rochia sa pentru a-l pune în locul celui care lipsea de la costumul soţului ei. Dar, atunci, Arlechinul care a fost văzut în lojă la ora unu şi jumătate trebuie să fi fost o substituire. O clipă mai înainte, luasem în considerare posibilitatea ca domnul Beltane să fie vinovatul. Dar cu elaboratul său costum era clar imposibil ca el să fi jucat dublu rol – cel al lui Punchinello şi cel al Arlechinului. Pe de altă parte, pentru Davidson, un tânăr cam de aceeaşi înălţime cu victima şi, în

plus, actor de profesie, lucrul era extrem de simplu. Doar un amănunt mă neliniştea. Sigur că unui doctor nu-i putea scăpa diferenţa dintre un om, care era mort de două ore şi unul mort de zece minute! Eh bien, doctorului nu i-a scăpat! Dar el nu a fost dus la cadavru şi întrebat „de cât timp e mort omul acesta?” Dimpotrivă, lui i s-a spus că omul fusese văzut în viaţă cu zece minute mai înainte, aşa încât el doar a comentat, la anchetă, înţepenirea anormală a membrelor pe care nu putea să şi-o explice! Acum, totul se închega în jurul teoriei mele. Davidson îl omorâse pe lordul Cronshaw imediat după supeu, când, vă amintiţi, a fost văzut trăgându-l înapoi în cameră. Apoi a plecat cu domnişoara Courtenay, a lăsat-o la uşa apartamentului ei (în loc de a intra şi a încerca s-o liniştească, după cum a afirmat) şi s-a întors în grabă la Colossus, dar ca Arlechin, nu ca Pierrot – o simplă transformare efectuată prin îndepărtarea costumului de deasupra.

Unchiul victimei se aplecă în faţă cu o expresie perplexă.

— Dar dacă e aşa, el trebuie să fi venit la bal pregătit să îşi omoare victima. Oare ce motiv ar fi putut avea? Motivul, pe ăsta nu-l înţeleg.

— Ah!

— Acum ajungem la a doua tragedie – cea a domnişoarei Courtenay. A existat un element pe care toată lumea l-a trecut cu vederea. Domnişoara Courtenay a murit de cocaină, dar drogul era în cutia emailată găsită pe cadavrul lordului Cronshaw. De unde a luat ea atunci doza care i-a fost fatală? Numai o singură persoană i-ar fi putut-o da. Davidson. Şi asta explică totul. Inclusiv prietenia ei cu familia Davidson şi cererea ei ca Davidson s-o conducă acasă. Lordul Cronshaw, care era un oponent aproape fanatic al folosirii drogurilor, a descoperit că ea întrebuinţa cocaină şi a bănuit că Davidson i-o furniza. Fără îndoială, că acesta a negat, dar lordul Cronshaw a reuşit să afle adevărul de la domnişoara Courtenay, la bal. El putea s-o ierte pe biata fată, dar nu avea, desigur, nici o îndurare

pentru omul care trăia din traficul de droguri. Davidson era confruntat cu aflarea secretului său şi cu ruina. S-a dus la bal hotărât să-l facă pe Cronshaw să tacă cu orice preţ.

— Atunci moartea lui Coco a fost un accident?

— Bănuiesc că a fost un accident, pus la cale cu dibăcie de Davidson. Ea era foarte furioasă pe Cronshaw, mai întâi pentru reproşurile lui şi, în al doilea rând, pentru că îi luase cocaina. Davidson i-a dat de la el mai multă şi, probabil, i-a sugerat să mărească doza în semn de sfidare faţă de „bătrânul Cronch”!

— Încă un lucru, am zis eu. Nişa şi draperia? De unde ai ştiut de ele?

— Dar asta era cel mai simplu dintre toate, mon ami. Ospătarii intraseră şi ieşiseră din cămăruţă, deci, evident, cadavrul nu putea să fi zăcut pe duşumea, unde a fost găsit. Trebuia să fie un loc în cameră unde acesta putea fi ascuns. M-am gândit la o draperie şi la o nişă în spatele acesteia. Davidson a târât cadavrul acolo şi, mai târziu, după ce a atras atenţia asupra lui în lojă, l-a scos din acel loc, înainte de a părăsi definitiv balul. A fost una dintre cele mai reuşite acţiuni ale sale. Este un tip inteligent!

Dar în ochii verzi ai lui Poirot am citit, fără să greşesc, remarca nerostită: „Dar nu atât de inteligent precum Hercule Poirot!”

SFÂRŞIT